

Bruxelles, 12 octombrie 2020
(OR. en)

11661/20

COEST 202
CFSP/PESC 825

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	12 octombrie 2020
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	11660/20
Subiect:	Concluziile Consiliului privind Belarusul

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile Consiliului privind Belarusul, astfel cum au fost adoptate de Consiliu (Afaceri Externe) la 12 octombrie 2020.

Concluziile Consiliului privind Belarusul

1. Reamintind concluziile sale anterioare privind Belarusul, precum și recente declarații ale Înalțului Reprezentant în numele UE, Consiliul își exprimă regretul profund legat de faptul că autoritățile din Belarus nu au ținut cont de solicitarea repetată a poporului belarus de respectare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ale cetățenilor.
2. Consiliul a declarat că alegerile prezidențiale din 9 august nu au fost nici libere, nici corecte. Rapoarte credibile ale observatorilor interni arată că procesul electoral nu a respectat legislația Belarusului și angajamentele internaționale ale acestui stat. A. Lukașenko nu are nicio legitimitate democratică. Poporul belarus solicită răspicat noi alegeri. În acest context, UE sprijină apelurile legitime pentru organizarea de alegeri prezidențiale noi, libere și corecte, în conformitate cu standardele internaționale și în prezența observatorilor OSCE/ODIHR.
3. Consiliul își reafirmă sprijinul deplin pentru suveranitatea și independența Belarusului. Consiliul subliniază dreptul democratic al poporului belarus de a-și alege președintele prin alegeri noi, libere și corecte, fără ingerințe externe. Suveranitatea și stabilitatea pe termen lung ale Belarusului pot fi garantate numai cu condiția apărării drepturilor omului, a democrației și a statului de drept și a desfășurării de alegeri libere și corecte, cu respectarea voinței democratice a poporului belarus.
4. UE face apel la autoritățile din Belarus să caute o soluție pașnică și democratică la criză printr-un dialog la nivel național deschis tuturor, implicând societatea mai largă și în special Consiliul de coordonare. UE sprijină în continuare propunerea de a facilita acest dialog formulată de actuala și de viitoarea președinție în exercițiu a OSCE. UE va promova o astfel de abordare cu toți actorii internaționali și regretă faptul că Belarusul, în calitate de stat participant la OSCE, nu acceptă această propunere.

5. Consiliul condamnă cu tărie violența utilizată de autoritățile din Belarus împotriva protestatarilor pașnici, inclusiv împotriva tinerilor și a femeilor, precum și numeroasele cazuri de tortură și violență sexuală. Consiliul solicită autorităților să elibereze imediat și necondiționat toate persoanele deținute în mod arbitrar, inclusiv deținuții politici și lucrătorii din mass-media. Consiliul îndeamnă cu fermitate autoritățile din Belarus să investigheze în mod temeinic toate încălcările drepturilor omului și abuzurile împotriva acestora, să pună capăt persecuției îndreptate împotriva persoanelor implicate în mișcarea prodemocratică, în mass-media independentă și împotriva reprezentanților societății civile, inclusiv a membrilor Consiliului de coordonare, precum și să asigure condiții care să permită cetățenilor Belarusului să își exercite dreptul la libertatea de opinie, de exprimare și de întrunire.
6. UE este hotărâtă să abordeze situația drepturilor omului din Belarus și să mobilizeze comunitatea internațională în sprijinul poporului belarus, inclusiv în cadrul Consiliului pentru Drepturile Omului al ONU, în cadrul OSCE și al Consiliului Europei. Consiliul salută adoptarea, în cadrul celei de a 45-a sesiuni a Consiliului pentru Drepturile Omului al ONU, a Rezoluției privind situația drepturilor omului în Belarus și invită Belarusul să pună în aplicare rezoluția, să permită accesul deplin al raportorului special al ONU pentru Belarus și să coopereze cu alți raportori speciali ai ONU. UE regretă lipsa de cooperare din partea Belarusului în cadrul mecanismului OSCE de la Moscova însărcinat să investigheze încălcările drepturilor omului și abuzurile împotriva acestora comise în Belarus.
7. Consiliul a impus sancțiuni constând în interdicții de călătorie și înghețarea activelor împotriva persoanelor responsabile de caracterul fraudulos al alegerilor prezidențiale și de reprimarea violentă a protestelor pașnice. Lista persoanelor vizate va fi reexaminată în mod constant. În concordanță cu abordarea sa graduală, UE este pregătită să ia măsuri restrictive suplimentare, inclusiv împotriva entităților și a funcționarilor de rang înalt și chiar împotriva lui A. Lukașenko.

8. Având în vedere evoluțiile din ultima perioadă, Consiliul a decis să revizuiască relațiile UE cu Belarusul. UE va proceda după cum urmează:

- a) va reduce cooperarea bilaterală cu autoritățile din Belarus la nivel central și va intensifica sprijinul acordat de UE poporului belarus și societății civile; va exclude din această cooperare instituțiile responsabile de încălcări ale drepturilor omului și abuzuri împotriva acestora;
- b) va recalibra asistența financiară bilaterală acordată de UE Belarusului pentru a se asigura că aceasta aduce beneficii populației în ansamblu, în special prin plasarea acesteia cât mai în afara controlului autorităților centrale și direcționarea ei către actori nestatali, locali și regionali, inclusiv prin intermediul programelor de cooperare transfrontalieră;
- c) va continua colaborarea cu Belarusul cu privire la chestiuni de interes pentru UE și societatea din Belarus;
- d) în contextul cadrului multilateral al Parteneriatului estic și excluzând instituțiile responsabile de încălcări ale drepturilor omului și abuzuri împotriva acestora, va menține cooperarea cu Belarusul la nivel apolitic și va intensifica cooperarea cu principalii actori nestatali din Belarus.

Având în vedere decizia de mai sus, Banca Europeană de Investiții (BEI) își va revizui operațiunile din Belarus. Statele membre ale UE își vor coordona pozițiile în mod corespunzător și în cadrul Consiliului de administrație al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD).

9. UE este alături de poporul belarus și a pus imediat la dispoziție resurse financiare suplimentare pentru victimele violenței, pentru organizațiile societății civile și pentru mass-media independentă. UE lucrează la măsuri prin care să ofere sprijin suplimentar urgent și pe termen mediu societății civile din Belarus, inclusiv tinerilor, persoanelor aflate în situații vulnerabile și mass-mediei independente, precum și sectorului privat și sectorului sănătății.

10. Consiliul subliniază importanța contactelor interumane. Încheierea acordului de facilitare a eliberării vizelor a reprezentat un pas important în această privință. Cetățenilor din Belarus li se vor oferi în continuare posibilități de a participa la programe de schimb europene, cum ar fi Erasmus +, Orizont Europa sau în cadrul inițiativelor Parteneriatului estic. UE va continua să sprijine universitatea belarusă aflată în exil, Universitatea europeană de științe umaniste de la Vilnius, și va oferi burse și programe de mobilitate suplimentare.
11. Consiliul subliniază că securitatea și siguranța instalațiilor nucleare reprezintă o prioritate-cheie pentru UE și rămâne foarte importantă pentru relațiile UE cu Belarusul. Făcând trimitere la concluziile Consiliului European din 12 decembrie 2019 și din 2 octombrie 2020, Consiliul îndeamnă Belarusul să respecte cele mai înalte standarde internaționale de protecție a mediului și de securitate și să pună în aplicare fără întârziere recomandările UE în ceea ce privește testele de rezistență. În acest sens, Consiliul subliniază importanța cooperării dintre Belarus și Grupul european de reglementare pentru siguranța nucleară (ENSREG) în procesul efectuării testelor de rezistență, inclusiv în ceea ce privește examinarea și monitorizarea formală de către ENSREG a punerii în aplicare urgente a planului național de acțiune al Belarusului.
12. Consiliul subliniază că UE este pregătită să își intensifice în mod substanțial angajamentul politic, cooperarea sectorială și asistența financiară acordată Belarusului, cu condiția ca autoritățile din această țară să respecte principiile democrației, ale statului de drept și ale drepturilor omului și:
- a) să înceteze toate acțiunile represive și abuzurile împotriva drepturilor omului în cazul persoanelor implicate în mișcarea prodemocratică, în mass-media independentă și în cazul reprezentanților societății civile;
 - b) să elibereze, să reabiliteze și să ofere compensații financiare deținuților politici;
 - c) să ofere condiții sigure pentru revenirea în țară a persoanelor aflate în exil politic și forțat;
 - d) să promoveze un proces politic serios, credibil și deschis tuturor, care să aibă drept rezultat alegeri libere și corecte în prezența observatorilor OSCE/ODIHR;
 - e) să ofere garanții pentru respectarea drepturilor omului, inclusiv a libertăților de opinie și de exprimare, de informare, de întrunire și de asociere, precum și a libertății mass-mediei.

13. Consiliul reafirmă disponibilitatea UE pentru a sprijini o tranziție pașnică și democratică în Belarus. În cazul în care are loc o astfel de tranziție și la cererea guvernului belarus, UE va utiliza o varietate de instrumente în conformitate cu politica privind Parteneriatul estic. Printre altele, s-ar avea în vedere următorii pași:
- a) demararea negocierilor privind un acord-cadru între UE și Belarus;
 - b) consolidarea cooperării sectoriale și sporirea participării la programele UE și a cooperării cu agențiile UE;
 - c) lansarea unui plan cuprinzător de sprijin economic pentru un Belarus democratic, care să includă:
 - acordarea de asistență financiară și tehnică substanțială pentru reformele instituționale și dezvoltarea economică în structura cadrului financiar multianual;
 - reluarea discuțiilor cu privire la reformele suplimentare necesare pentru a permite asistența macrofinanciară din partea UE;
 - intensificarea substanțială a operațiunilor BEI și ale BERD.

De asemenea, UE ar sprijini în continuare Belarusul în procesul de aderare la Organizația Mondială a Comerțului.

Consiliul reamintește că, în temeiul Parteneriatului estic, la momentul oportun și dacă condițiile permit acest lucru, este posibilă o cooperare consolidată și realizarea de noi progrese în domeniul politicii vizelor, cum ar fi deschiderea unui dialog privind liberalizarea vizelor, cu condiția prealabilă a unei puneri în aplicare susținute și eficiente a acordurilor de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie, precum și a unei mobilități bine gestionate și sigure.

14. Consiliul este în continuare impresionat de perseverența poporului belarus și de angajamentul cetățenilor față de un viitor democratic al țării lor. Poporul belarus merită mai mult, iar solicitarea lor privind noi alegeri libere și corecte ar trebui să primească un răspuns pozitiv. Numai un dialog la nivel național deschis tuturor, implicând societatea mai largă și în special Consiliul de coordonare, poate conduce la o soluționare pașnică și durabilă a crizei. UE se așteaptă ca toți partenerii din Belarus să sprijine acest dialog. UE sprijină acest obiectiv și este alături de poporul belarus.
-